

RUSYA FEDERASYONU

Hasan Murat NESİMOĞLU

**Yurtdışı Mütcahhitlik ve Teknik Müşavirlik Daire Başkanı
Moskova Ticaret Eski Müşaviri (2009-2014)**

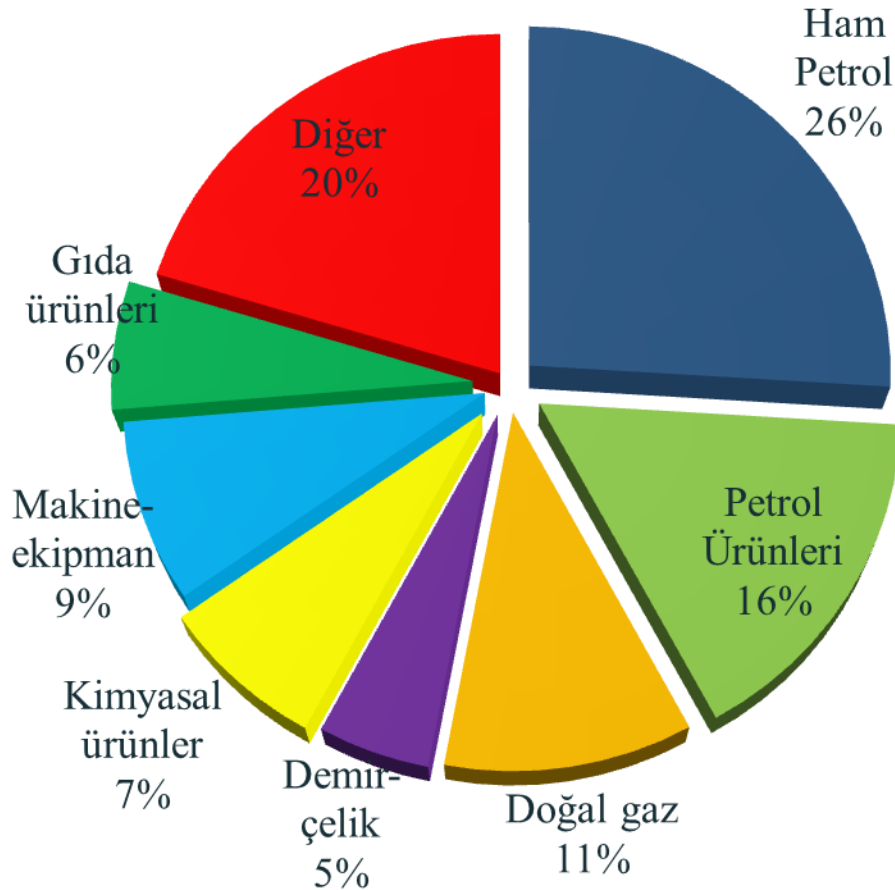
E-mail: nesimoglum@ticaret.gov.tr

Tel: +90 312 204 93 02

TEMEL GÖSTERGELER-2017

Nüfus / Yüzölçümü	146,9 milyon / 17,1 milyon km ²
GSYİH / Kişi Başına GSYİH	92,1 trilyon ruble (1,53 trilyon \$) / 10.500 \$
Büyüme / Enflasyon / İşsizlik Oranı	% 1,5 / % 2,5 / % 5,1
Toplam Rezervler	462,4 milyar \$ (25 Nisan 2018)
İhracat	357 milyar \$ (%25 artış) (enerjinin payı %60)
İthalat	227 milyar \$ (%24,5 artış)
Ham Petrol / Doğalgaz / Elektrik Üretimi	549 milyar ton (1.) / 555 milyar m ³ (2.) / 1,087 trilyon kWh (4.) RF Dünya doğalgaz ticaretinin %25'ini, kömür ve petrol ticaretinin de %12'sini gerçekleştirmektedir.
Çeşitli Büyüklükler	<u>Dünya hammadde, enerji ve biyolojik kaynaklarının % 35'ine sahip</u> Nikel, gümüş, volfram ve elmas rezervleri-dünya birincisi Platin ve titanyum rezervleri-dünya ikincisi Demir cevheri, molibden ve kobalt rezervleri-dünya üçüncüsü Çinko rezervleri-dünya dördüncüsü

RUSYA'NIN İHRACATI-2017

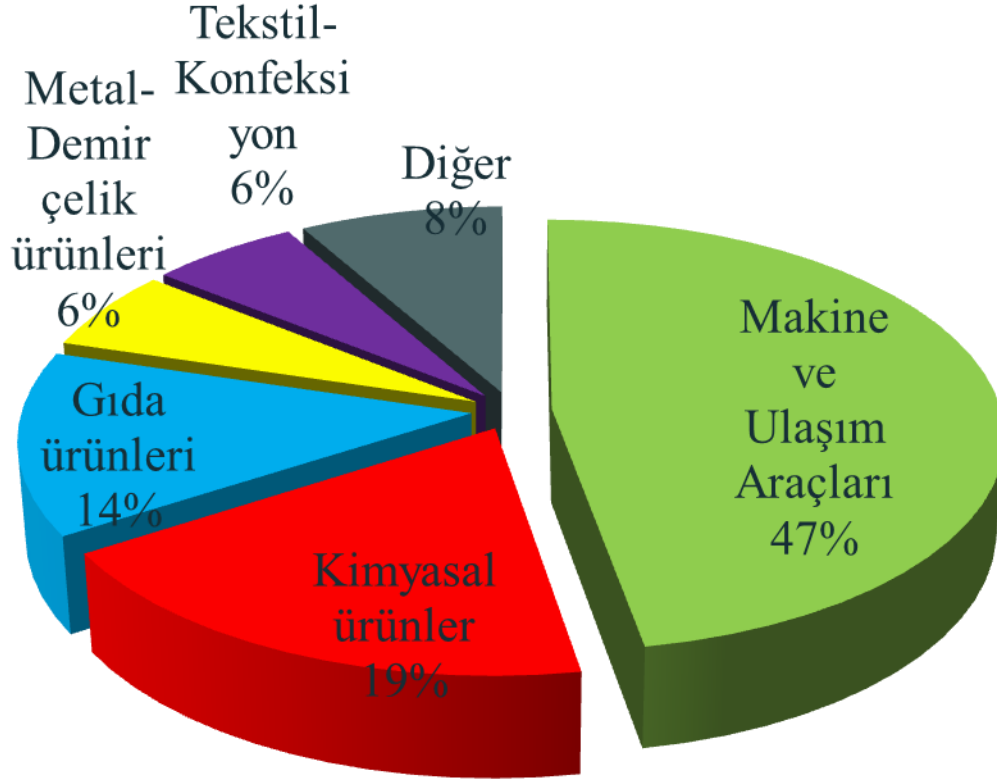
İhracat

357 milyar dolar

Başlıca İhrac Pazarları

ÇHC	38,9 milyar \$
Hollanda	35,6 milyar \$
Almanya	25,7 milyar \$
Belarus	18,4 milyar \$
Türkiye	18,2 milyar \$
İtalya	13,8 milyar \$
Kore C.	12,3 milyar \$
Kazakistan	12,3 milyar \$
Polonya	11,6 milyar \$
ABD	10,7 milyar \$
Japonya	10,5 milyar \$

RUSYA'NIN İTHALATI-2017

İthalat

227 milyar dolar

Başlıca İthal Kaynakları

ÇHC	48 milyar \$
Almanya	24,2 milyar \$
ABD	12,5 milyar \$
Belarus	11,8 milyar \$
İtalya	10,1 milyar \$
Fransa	9,6 milyar \$
Japonya	7,8 milyar \$
G.Kore	6,9 milyar \$
Kazakistan	4,9 milyar \$
Ukrayna	4,9 milyar \$
Polonya	4,9 milyar \$
16. Türkiye	3,4 milyar \$

RUSYA'NIN DIŐ TİCARET POLİTİKASI

Bölgesel ve Küresel Entegrasyonlar	DTÖ Üyeliği Bağımsız Devletler Topluluđu (BDT) ile STA (12 Ülke) Kırgızistan, Gürcistan, Ukrayna ile İkili STA'lar (DTÖ'ye bildiri mi yapılan) Sırbistan ile STA ve Son Dönemde Diğer Ülkeler ile STA Çalışmaları RF-Belarus-Kazakistan-Ermenistan ile Gümrük Birliđi Evrazes (RF, Belarus, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan-STA) (Ekonomik alan kurulma çalışmaları)
RF'nin Uluslararası Ticaret ve Ekonomi Gündemi	- AB ve ABD Yaptırımları - Enerji (Petrol-Doğalgaz) İhracatının Pazar Çeşitlendirmesi (ÇHC-Japonya) - Kuzey-Güney Akım projeleri başta olmak üzere, bu projelerin geçeceği ülkeler ile "iyi" ilişkiler politikası - Enerji dışı ürünlerin ihracatına yönelik yatırımlar (ihracatta ürün çeşitlendirilmesi politikası-ARGE-teknoloji, OSB, ÖEB, KOBİ Yaratımı çalışmaları) İçeride kendine yeterlilik politikası (özellikle gıda sektöründe iç üretim ile tüketimi karşılamak) - Petrol fiyatlarının düşüşü nedeniyle çeşitli siyasi çalışmalar
Gümrük Vergileri	-: % 6,2 (2017-Ortalama)
Tarife Dışı Engeller	- Gıda ürünleri ithalatına yönelik ek düzenlemeler (sertifikasyon, vb.) - Kota (gıda, et-tavuk, vb.) ve Lisans uygulamaları (alkollü içkiler, vb.) - İhraç vergileri (hurda demir-kereste, vb.) - Emsal Kıymet Uygulaması

21 FEDERAL ÖZEL EKONOMİK BÖLGE

7

Sanayi-üretim

8

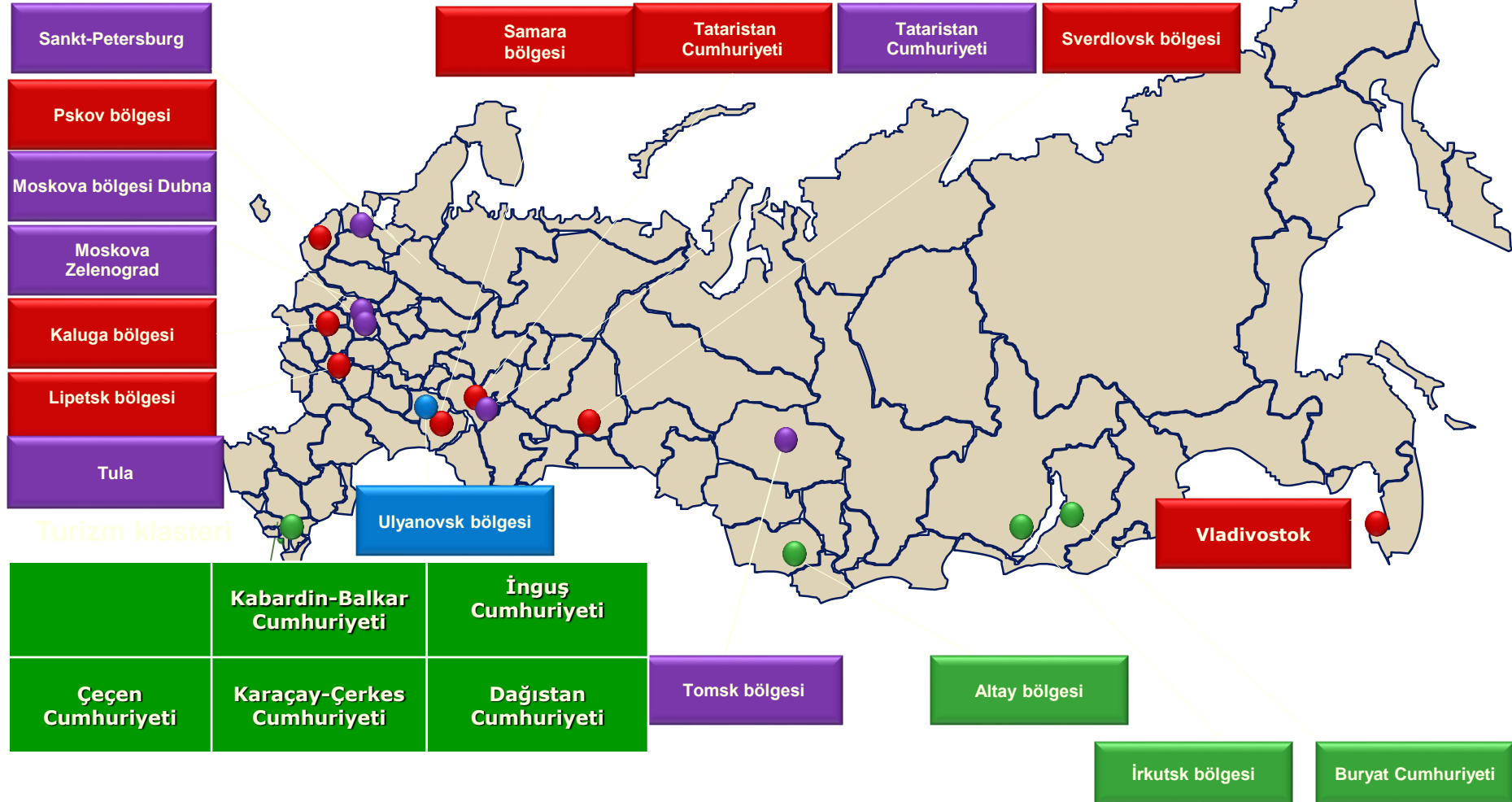
Turizm-rekreasyon

5

Teknik-AR-GE

1

Liman

RUSYA'NIN DTÖ ÜYELİĞİ-1

Üyelik ile İlgili Genel Bilgiler

- 2011 Aralık ayında, DTÖ VII. Bakanlar Konferansında, 18 yıllık müzakerelerin ardından RF'nin DTÖ üyesi olması kabul edilmiştir. İç onay sürecinin bitiminin ardından (22.08.2012) RF resmen DTÖ üyesi olmuştur.
- RF'nin DTÖ'ye katılım paketi, ülkenin ticari ve ekonomik konulardaki mevzuatının kapsamlı şekilde DTÖ kurallarına uyumu konusundaki taahhütlerini içermektedir. (Bu taahhütler, RF-Belarus-Kazakistan GB'yi de etkileyecektir.)
- RF, DTÖ'ye katılımı ile DTÖ Anlaşması'na ilişkin tüm kuralları uygulamaya geçirmeyi taahhüt etmiş bulunmaktadır. Öte yandan, katılım paketindeki geçiş süreleri nedeniyle, RF'nin DTÖ üyeliğinin tam etkileri ancak 5-7 yıl sonra görülebilecektir.
- RF için DTÖ üyeliği, yabancı yatırımcıların güvenini artırarak, gerek doğrudan yabancı yatırım çekmekte gerek hizmet sektöründe rekabetçiliği artırmada oldukça faydalı olacaktır. İş dünyası açısından da, üyelik ile birlikte, kuralların bilindiği ve uygulamaların takip edilebildiği ve ihtiyaç olması halinde DTÖ'nün Anlaşmazlıkları Halli mekanizmasına başvuru hakkının mevcut olduğu kurumsal bir yapı kurulmuş olmaktadır. **Özellikle, AB ve ABD firmalarının bu tür bir zeminde çalışmayı tercih etmesi, bu ülkelerden RF'ye yatırımın artmasında (yaptırımların kalkmasının ardından) etkili olacaktır.**

RUSYA'NIN DTÖ ÜYELİĞİ-2

Üyeliğin Getirecekleri (Özet)

- Gümrük Vergileri: Ortalama vergiler, %10'dan %7,8'e düşecektir. (Sanayi ürünleri %9,5'tan %7,3'e, Tarım ürünleri %13,2'den %10,8'e) *(Otomotiv için 7 yıllık geçiş süreci bulunmaktadır.)*
- İthalatta kota, lisans gibi DTÖ Anlaşması çerçevesinde meşru olmayan tüm uygulamalar kaldırılacak ve yeniden başlatılmayacaktır.
- Standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmelerine ilişkin tüm mevzuat, DTÖ TBT Anlaşmasına uygun olacak.
- RF otomotiv sektöründe imzaladığı 75 anlaşma ile sağladığı DTÖ kurallarına aykırı olan tüm tavizleri 01/07/2018 tarihinde kaldırmayı kabul etmiştir.
- Dağıtım sektöründe de yabancılar %100 sermaye payı ile toptan ve perakende alanlarında faaliyet gösterebilecek ve şube açabilecektir.
- Şeffaflık (bilgi paylaşımı)
- Hizmetler sektörü, bankacılık, sigortacılık, vs.
- Ülke özel gümrük prosedürü uygulamaları üyelik ile birlikte sona erecek,
- Tüm transit mevzuatı (enerji dahil) DTÖ kuralları ile uygun hale gelecek.
- Üyelik ile birlikte DTÖ TRIPs anlaşmasına riayet edecek.
- İhracat vergileri belirli bir orani geçmeyecek (hurda demir, maden, vs.)

RUSYA'NIN DTÖ ÜYELİĞİ-3

RF-Türkiye Boyutu

• RF'nin DTÖ'ye katılımının, ülke mevzuatının şeffaflaştırılması, ticaret önündeki engellerin kaldırılması, uluslararası anlamda kabul görmüş kuralların uygulamaya geçecek olması bakımlarından ticari ilişkilerimize katkısı olacaktır. *(özellikle teknik engeller, standartlar belgelendirme konularında RF'nin uluslararası kurallara riayet etmesi ülkemiz firmaları açısından yarar getirecektir.)*

• RF'nin DTÖ üyeliği ile birlikte şeffaflık, bilinirlik ve yatırım ortamının iyileşmesi gibi faktörler, daha önceden bu pazara girmekte çekinen ülkemiz rakiplerinin (ABD, AB, Uzakdoğu vs.) *(ister büyük firma ister KOBİ olsun)* bu ülkeye olan ilgisini daha da arttıracaktır. Bu nedenle, RF'deki girişimci ve KOBİ açığının Türk firmalarınca giderilmesinin hızlıca yapılması gerekmektedir. *(Firmalarımızın pazara giriş sistematiklerini hızlandırmaları ve ülkede bir an önce yatırımcı konuma ulaşmaya yönelik politikalar belirlemeleri)*

- RF'nin ihraç vergilerinin indirilmesi ile belirli ara girdilerin ucuzlaması
- Ortalama gümrük vergilerinin düşürülmesinin olumlu etkisi
- Perakende ve toptan ticaret alanındaki yabancı sınırlamalarının kaldırılması
- Sektör bazında bazı sınırlamalar olmakla birlikte, profesyonellerin çalışma koşullarının iyileştirilmesine yönelik taahhütler

TÜRKİYE-RUSYA İKİLİ TİCARET (1.000.000 \$)

Yıllar	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
2007	4.727	23.508	28.235	-18.781
2008	6.482	31.365	37.847	-24.883
2009	3.202	19.720	22.922	-16.518
2010	4.628	21.601	26.229	-16.973
2011	5.996	23.951	29.947	-17.955
2012	6.681	26.625	33.306	-19.944
2013	6.964	25.064	32.028	-18.100
2014	5.943	25.289	31.232	-19.346
2015	3.588	20.402	23.990	-16.814
2016	1.733	15.162	16.895	-13.429
2017	2.735	19.514	22.249	-16.779
2018/7	1.931 %44,4 ↑	13.627 %29,5↑	15.558	-11.697

İKİLİ TİCARETTE MAL GRUPLARI (2017, Milyon \$)

<i>İHRACAT</i>		<i>İTHALAT</i>	
<i>Ürün Adı</i>	<i>Değer (Milyon \$)</i>	<i>Ürün Adı</i>	<i>Değer (Milyon \$)</i>
Gıda Maddeleri (<i>Meyve-Sebze ve Mamülleri-696</i>)	826	Petrol gazları, doğal gaz	5.770
Makineler ve Ulaşım Araçları	687	Petrol ve ürünleri	4.154
<i>Otomotiv Sanayii ve Diğer Ulaşım A.</i>	<i>300</i>	Demir-Çelik	2.696
<i>Diğer Elektriksiz Makineler</i>	<i>241</i>	Gıda Maddeleri	1.827
<i>Elektrikli Makineler</i>	<i>128</i>	<i>Hububat ve mamulleri</i>	<i>802</i>
Kimyasallar	262	<i>Hayvansal ve bitkisel yağlar</i>	<i>398</i>
Yarı Mamuller (<i>Metal Eşya-126</i>)	248	Kömür	1.524
Diğer Tüketim Ürünleri	227	Demir-dışı Metaller	1.287
<i>Ayakkabı</i>	<i>73</i>	Maden Cevherleri	849
<i>Sıhhi tesisat-aydınlatma</i>	<i>54</i>	Kimyasallar	734
<i>Mobilya</i>	<i>24</i>	Diğer yarı mamuller	383
Hazır giyim	199	<i>Kağıt-karton ve mamulleri</i>	<i>162</i>
Madencilik Ü. (<i>Petrol ürünleri-68</i>)	123	Tarımsal Hammaddeler	124
Dokumacılık Ürünleri	105	<i>Kauçuk ve mamulleri</i>	<i>76</i>
Diğer	58	Diğer	166
Toplam	2.735	Toplam	19.514

TÜRKİYE-RUSYA TİCARİ-EKONOMİK İŞBİRLİĞİ

Yasal Mevzuat	TEİ (2001), YKTK (1997), ÇVÖ (1997), 15. KEK (2017)
Pazara Giriş Faaliyetleri ve Projeler	<u>Ticareti Geliştirici Faaliyetler:</u> Sektörel Ticaret Heyetleri, Fuar Katılımları, Alım Heyetleri, STK'lar ile yapılan faaliyetler, Ticaret Müşavirliğinin Çalışmaları (projeler, faaliyetler, vs.), STA Çalışmaları
Ekonomik İşbirliği	<ul style="list-style-type: none">- <u>Müteahhitlik:</u> 2.000 proje, 71 milyar \$- <u>Turizm:</u> RF'nin 1. Numaralı Turizm Destinasyonu Türkiye- <u>Karşılıklı Yatırımlar</u> (10'ar milyar \$)- İşbirliğinin insani ve kültürel boyutu- Enerji ve doğalgaz açısından her iki ülke de birbirine bağımlı durumda, Akkuyu Nükleer Santral projesi kapsamında hem ciddi bir nükleer enerji eğitim işbirliği hem de uygun koşullarda devam eden bir nükleer santral projesi mevcut- Son 20 yılda Türkiye'de, doğrudan ya da dolaylı olarak, inşaattan turizme, tekstilden hizmet sektörüne, Rusya sayesinde ülke ekonomisine ve birçok hane halkına para girişi- Ortalama bir Rus vatandaşının gözünde Türk imajının, gerek turizm, gerek ise Rusya'da yerleşik firmalarımızın katkıları ile yaşadığı artış

SON SİYASİ GELİŞMELER-1 (Uçak Sonrası)

Rusya Federasyonu Tarafından Alınan Ticari ve Ekonomik Önlemler

28/11/2015 Devlet Başkanlığı Kararı – 30/11/2015 Hükümet Kararnamesi

- 01/01/2016 tarihinden itibaren Türk çalışan istihdam yasağı
- 01/01/2016 tarihinden itibaren (*Domates, salatalık, kuru soğan, renkli lahana brokoli, portakal, mandalina, nektarin, elma, armut, kayısı, şeftali, erik, üzüm, çilek, tavuk ve hindi eti, ciklet, tuz ve karanfil*) ürünlerine yasaklama
- 01/01/2016 tüm pasaportlar için tekrar vize uygulaması
- Her türlü ekonomik ve ticari işbirliği platformunun askıya alınması (KEK Toplantıları, 2016-2019 OVP, Rus-Türk Ortak Fonu, Hizmet Ticareti STA)
- Charter seferlerinin yasaklanması
- İkili geçiş belgelerinin 9000'den 2000'e düşürülmesi (lojistik)

28/12/2015 Devlet Başkanlığı Kararı – 29/12/2015 Hükümet Kararnameleri

- 1457 Sayılı Kararname ile 01/01/2016 tarihinden itibaren Türk yargı yetkisinde bulunan veya Türk vatandaşlarının kontrolünde olan şirketlerin RF topraklarında belirli işleri/hizmetleri (*her türlü müteahhitlik, teknik müşavirlik ve mimarlık hizmetleri, seyahat acentalarının faaliyetleri, otelcilik, kamu ve belediyelere hizmet sunma, ağaç işleme*) yapmasına/vermesine ilişkin yasaklama
- 01/01/2016 tarihinden itibaren 1458 Sayılı Kararname ile belirtilen 53 firma dışındaki firmalar için Türk işçi çalıştırma yasağı (*Sözkonusu listeye daha sonradan başka firmalar da eklenmiştir.*)
- 30/12/2015 tarihli Rus Federal Turizm Ajansı Kararı ile RF'de mukim Türk tur operatörlerinin faaliyetlerinin yasaklanması

SON SİYASİ GELİŞMELER-2 (Düzelme)

Rusya Federasyonu Tarafından Geri Alınan veya Düzeltilen Ticari ve Ekonomik Önlemler- (Haziran 2016'dan itibaren)

- Rusya Federasyonu Hükümeti tarafından yayımlanan 22/07/2016 tarih ve 706 No'lu Hükümet Kararnamesi ile **KEK, OVP, Hizmetler STA vs. platformların ve müzakerelerinin tekrar başlatıldığını** açıklamıştır.
- 706 No'lu Kararname ile **tur satışı** önündeki engeller kaldırılmıştır.
- Rusya Federasyonu Hükümeti tarafından yayımlanan 27/08/2016 tarih ve 846 No'lu Hükümet Kararnamesi ile **charter seferleri** üzerindeki yasak kaldırılmıştır.
- Rusya Federasyonu Hükümeti tarafından yayımlanan çeşitli Kararnameler ile ithalat yasağı uygulanan Türk menşeli ürünler listesinden **bazı tarım ürünleri çıkartılmıştır.**
- 2017 yılı Nisan ve Mayıs ayları boyunca, iki ülke üst düzey ve teknik heyetleri arasında gerçekleştirilen yoğun görüşmeler çerçevesinde, ticari ve ekonomik ilişkilerin daha fazla geliştirilmesine engel olan karşılıklı önlemlerin hızlıca kaldırılması kararlaştırılmıştır.
- 669 ve 583 Sayılı Devlet Başkanlığı Kararları ve 1457 ve 1458 No'lu Hükümet Kararnameleri çerçevesinde yürürlüğe koyulan müteahhitlik ve teknik müşavirlik hizmetlerini de içeren **tüm sektör kısıtlamaları ve Türk istihdamı önünde olan yasaklama ve kısıtlamalar, 31 Mayıs 2017 tarihinde yürürlüğe giren 244 Sayılı Devlet Başkanlığı Kararı ve takip eden 2 Haziran 2017 tarihli 672 Sayılı Hükümet Kararnamesi kapsamında kaldırılmıştır.**

İŞ DÜNYASI İÇİN DEĞERLENDİRME

Rusya'da Başarılı Olmak İçin

- Siyasi ilişkilerin ticari-ekonomik ilişkilere yansımaları
 - 90'lar Rusyasından kalma mitlerin artık olmadığını bilmek,
 - Maliyet yapısının diğer ülkelerden ve Türkiye'den farklı olduğunu (pahalı) bilmek, ancak kar marjının da bir o kadar fazla olduğunu göz ardı etmemek
 - **Profesyonel yardım alınmalı** (*hukuk-lojistik-danışmanlık*) (*İlk kurulum doğru yapılmalı-Rusya'ya ilk girişte, gereken profesyonel yardım alınmalı ve bu şekilde devam edilmeli*) (*RF'de hukuk, lojistik, mali-danışmanlık konularında sizleri yönlendirilebileceğimiz bir veribankasının mevcudiyeti*)
 - **Rusya'da yerleşik olunmalı** (*devlet yardımları ile desteklenmekte*) (*Rusya'da düzgün iş yapmak için Türkiye'deki merkez yeterli değildir*)
 - «Beyaz» ve hesap verilebilir olmak (*Kar marjı nedeniyle resmi çalışmak uzun vadede daha karlıdır*)
 - Dil bilen elemanlar bulunmalı ve herşey (broşür-vs.) Rusça olmalı
 - Fuar katılımlarına önem verilmeli
 - Ülke değil Kıta (Bölgelere Açılım)
 - Ticaret Müşavirliği one-stop shop
 - RF'de iş bağlantısı konularında tecrübeli Türk iş varlığı mevcut,
 - Genel Müdür Türkiye'den – Ruslar ve Pratiklik – Kalite, Hizmet, Fiyat –
9. Büyük İç Pazar